

TEMES SOCIOECONÒMICS GADESO

Una ullada monogràfica a la nostra realitat socioeconòmica

NÚMERO 42

NOVEMBRE 2014

L'ús de les TIC en el context de la crisi a Balears (III)

CAL EVITAR QUAALSEVOL AGREUJAMENT DE LA BRETXA DIGITAL ENTRE LA CIUTADANIA

Aquest número 42 de **TEMES SOCIOECONÒMICS GADESO** és el tercer d'una sèrie dedicada a donar una ullada a la situació de l'ús de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) a les Illes Balears. En els números anteriors analitzàvem la situació actual en l'àmbit de les empreses i els habitatges illencs. En aquest ens centram en l'ús de les TIC que fan **les persones de 16 a 74 anys**.

Val a dir que, com en els anteriors números dedicats a les TIC, totes les dades d'aquest **TEMES SOCIOECONÒMICS GADESO** provenen de l'enquesta sobre equipament i l'ús de les TIC en les llars que elabora l'Institut Nacional d'Estadística (INE). Els resultats, publicats el 2 de setembre de 2014, corresponen a entrevistes realitzades entre els mesos de gener i maig d'aquest any.

Una de les característiques de **TEMES SOCIOECONÒMICS GADESO** és la presentació de la informació en un format de flaix. En aquesta ocasió oferim, gairebé a mode de tast, una breu selecció de l'abundant informació que el treball de l'INE ofereix en relació a l'ús que les persones fan de les TIC. En pròximes entregues desenvoluparem cadascun dels aspectes -i les seves evolucions en els darrers anys- que ara només presentam com una mena de foto de la situació en 2014.

Tant de bo el contingut que segueix, sigui del vostre interès, aquest ha estat l'objectiu de l'equip de la fundació Gadeso. Podeu consultar els altres **TEMES SOCIOECONÒMICS GADESO** sobre la temàtica a www.gadeso.org.

1. Introducció

De l'ús que en fan les persones de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació depèn en gran mesura l'organització social actual. Fins i tot, pot ser un indicador prou important per a avaluar el grau d'igualtat i/o de cohesió social. No debades, cada pic es parla més de *pobresa tecnològica* per definir les dificultats econòmiques per accedir a les TIC, o de l'*exclusió tecnològica* que provoca la falta de coneixements i habilitats d'alguns grups de persones per manejar els dispositius TIC. Val a dir que, aquesta exclusió en el maneig de les TIC dificulta a molta gent assolir el grau oportú d'ocupabilitat (formació, habilitats, experiència, capacitat de cerca de treball mitjançant TIC, etc.) per poder afrontar els nous requeriments del mercat de treball amb oportunitats d'èxit.

Per una altre costat, també s'ha de prendre en consideració com un risc d'*exclusió tecnològica*, que determinats grups d'edat tinguin dificultats d'adaptació a la constant innovació d'alguns d'aquests dispositius. Un cas bastant estès és la bretxa digital de la gent gran en telefonia mòbil.

La importància de l'ús de les TIC és fa també molt evident en un creixent consum mitjançant Internet. Inclús determinats productes i serveis són més barats o de distribució exclusiva en el comerç electrònic.

I, finalment, cal parar molta atenció a la relació irreversible entre tecnologia de la informació i de la comunicació i participació política. És inversemblant que la democràcia representativa incorpori trets de democràcia participativa al marge de les TIC. Expressions polítiques que en els darrers mesos estan molt en voga estan íntimament associades a un intel·ligent ús d'Internet. Sigui com sigui i al marge de conjuntures polítiques, convé prendre en consideració aquesta reflexió de l'activista i *hacker* Marga Padilla: "Internet pot inspirar una nova política a l'alçada de la complexitat del nostre món."

2. Les xifres més rellevants

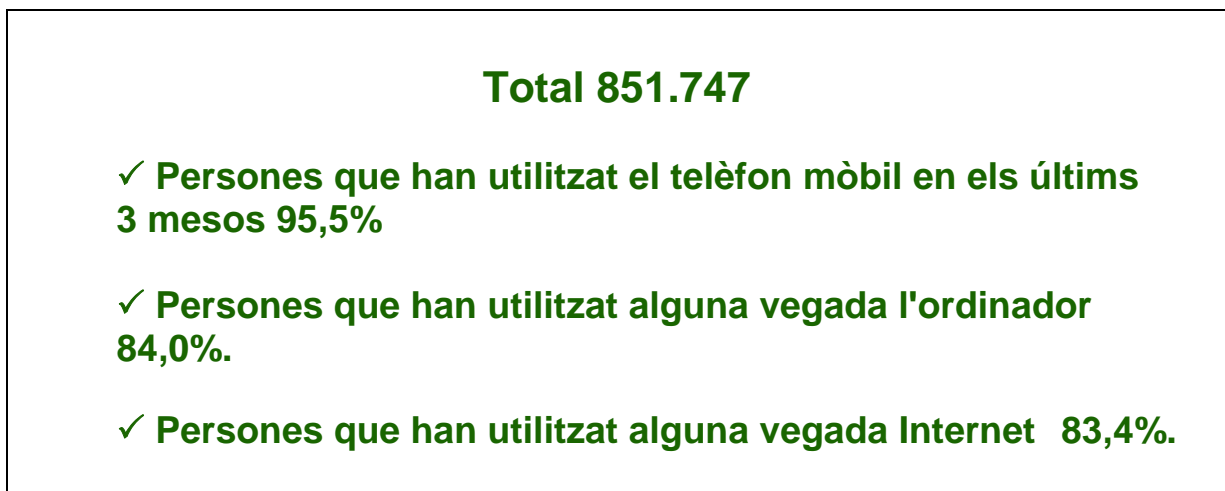
- ✓ Un total 851.747 persones de les Illes Balears han fet ús de TIC.
- ✓ Un 95,5% ha fet ús del telèfon mòbil en els últims 3 mesos, i alguna vegada un 84% ha utilitzat l'ordinador i un 83,4% Internet.
- ✓ De les persones que han fet ús de l'ordinador, la majoria ho fan amb freqüència (el 90.1% en el darrer mes).
- ✓ La majoria de les persones que han fet us d'Internet ho fan gairebé diàriament (el 79,8%).
- ✓ Un gran nombre de persones de 10 a 15 anys fan ús de TIC: 62.983 de l'ordinador, 62.498 d'Internet i 39.281 del telèfon mòbil.

- ✓ Un 84,5% de les persones de 10 a 15 anys fan ús d'Internet des del seu habitatge i un 75,5% des del centre d'estudi.
- ✓ Els productes o serveis més comprats per Internet són els serveis per a viatges (bitllets de transport públic, lloguer de cotxes, etc.) i d'allotjaments de vacances (hotel, apartament, etc.)

3. Algunes dades de 2014

El primer que paga la pena observar és el nombre de persones que són usuàries de TIC i en quin percentatge ho han en cadascun dels grans dispositius:

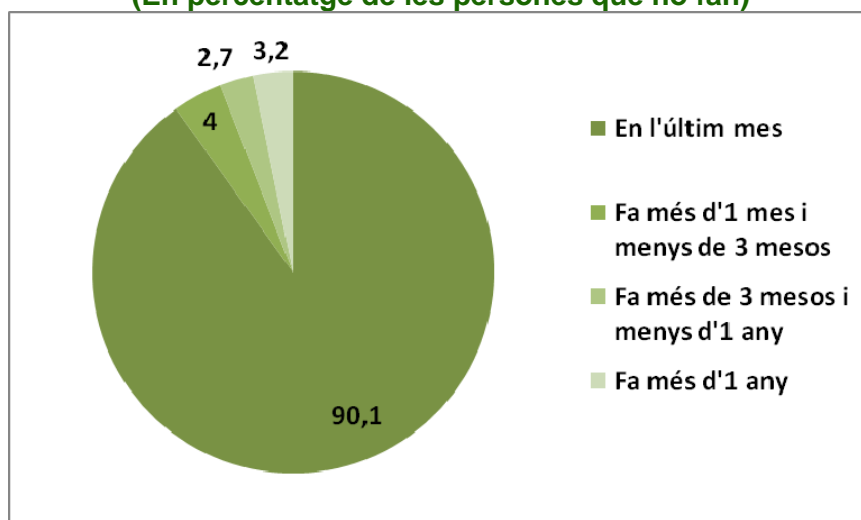
QUADRE 1: PERSONES QUE HAN EMPRAT TIC

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Enquesta sobre Equipament i Ús de TIC en les Ilars.(INE). Any 2014

Pel que fa a les persones que fan ús de l'ordinador, el gràfic 1 mostra la freqüència en que ho fan. La majoria ho ha fet en el darrer mes.

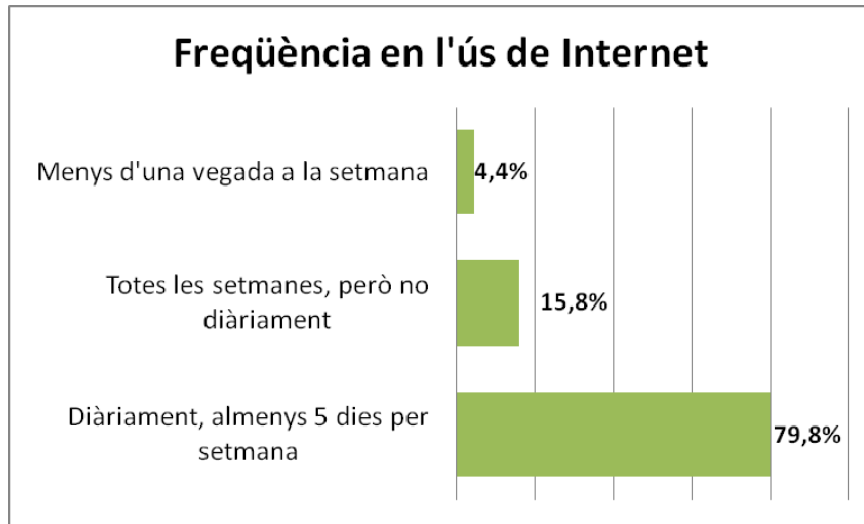
GRÀFIC 1: FREQÜÈNCIA DE L'ÚS DEL ORDINADOR (En percentatge de les persones que ho fan)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Enquesta sobre Equipament i Ús de TIC en les Ilars.(INE). Any 2014

El següent gràfic es mostra la intensitat en l'ús d'Internet. Fins un 79,8% ho fa almenys 5 dies a la setmana.

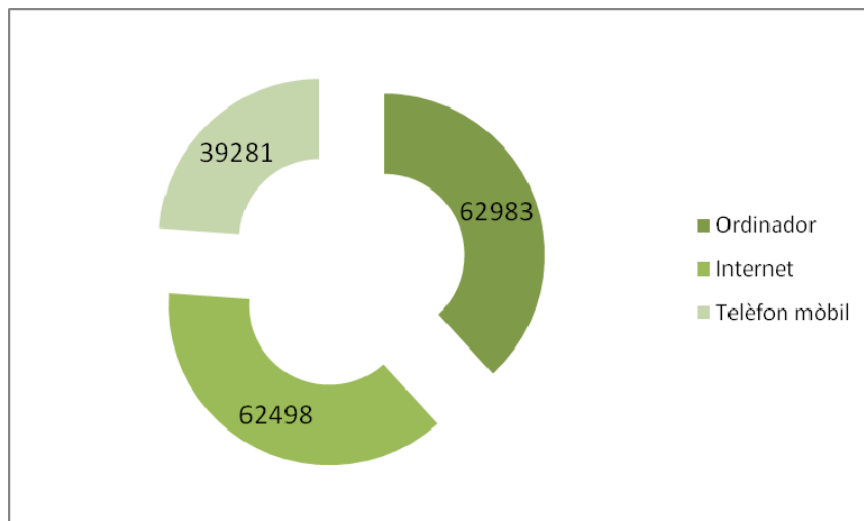
GRÀFIC 2

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Enquesta sobre Equipament i Ús de TIC en les llars.(INE). Any 2014

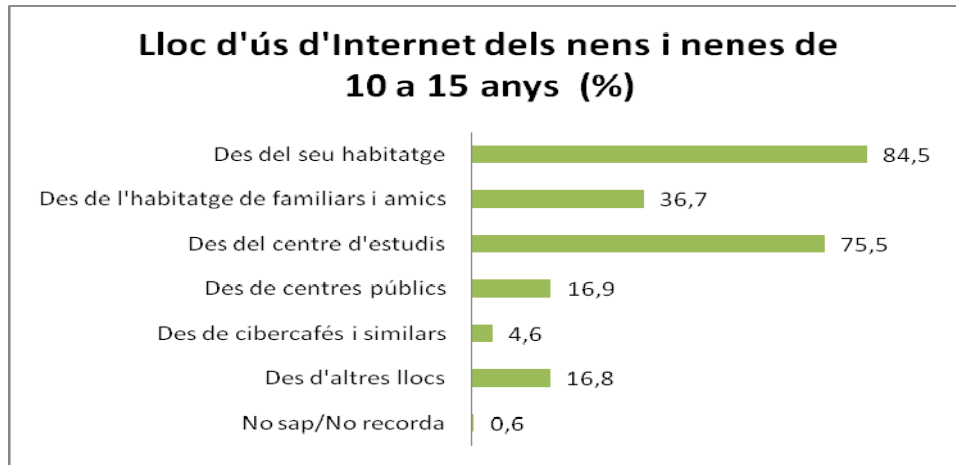
Un tema de cabdal importància és l'ús de TIC per part de les persones molt joves. El gràfic 3 ens mostra aquestes dades.

GRÀFIC 3
Total de nins i nines (10-15 anys) usuàries de TIC en els darrers 3 mesos

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Enquesta sobre Equipament i Ús de TIC en les llars.(INE). Any 2014

Pel que fa al nins i nines que fan ús d'Internet, la gran majoria ho fa des del seu habitatge i des del centre escolar.

GRÀFIC 4

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Enquesta sobre Equipament i Ús de TIC en les llars.(INE). Any 2014

Un assumpte prou important, al que hi dedicarem un pròxim número de **TEMES SOCIOECONÒMICS GADESO**, és el del comerç electrònic per a ús privat. De moment, avancam que el nombre de persones il·lenques que ha fet alguna compra mitjançant Internet en els darrer dotze mesos és de 387.826. En el quadre 2 és poden observar els productes o serveis que han comprat aquestes persones:

QUADRE 2: Què compram per Internet?

- ⇒ **Productes d'alimentació i uns altres de consum no duradors 11,2%**
- ⇒ **Béns per a la llar (de tipus durador) 24,9%**
- ⇒ **Medicaments 1,4%**
- ⇒ **Pel·lícules, música 12,3%**
- ⇒ **Llibres, revistes, periòdics (inclou llibres electrònics) 18,8%**
- ⇒ **Material formatiu en línia 8,9%**
- ⇒ **Material esportiu, roba 36,7%**
- ⇒ **Jocs d'ordinador, videoconsoles, programari d'ordinador i les seves actualitzacions 27,9%**
- ⇒ **Equipo informàtic (ordinadors i accessoris) 16,5**
- ⇒ **Equipament electrònic (p. ex. càmeres fotogràfiques) 18,4%**
- ⇒ **Serveis de telecomunicacions (p. ex., contractes de banda ampla, línies telefòniques o TV, recarrega de targetes prepagament, etc.) 10,7%**
- ⇒ **Compra d'accions, pòlisses d'assegurances o altres serveis financers 7,3%**
- ⇒ **Allotjament de vacances (hotel, apartament, etc.) 48,4%**
- ⇒ **Altres serveis per a viatges (bitllets de transport públic, lloguer de cotxes, etc.) 53%**
- ⇒ **Entrades per a espectacles (cinema, teatres, concerts,...) 32,2%**
- ⇒ **Altres productes o serveis 19,4%**

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Enquesta sobre Equipament i Ús de TIC en les llars.(INE). Any 2014

4. Conclusions

⇒ Insistim en una cosa que hem dit a la introducció: Aquest número de TEMES SOCIOECONÒMICS GADESO és gairebé introductòri. A les properes setmanes oferirem alguna anàlisi més acurada sobre quina ha estat l'evolució en els darrers anys de l'ús de les TIC per part del illencs i illenques.

⇒ Tanmateix, allò segur és que cal treballar per evitar qualsevol agreujament de la bretxa digital en els àmbits socials, laborals, generacionals, de consum i de participació política.